

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิวัฒนาการของโลกปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วไร้ขีดจำกัดทางพรมแดน ทำให้การประกอบธุรกิจเกิดการขยายตัวอย่างกว้างขวางสร้างผลกำไรมหาศาล ในขณะเดียวกันวงการอาชญากรรมได้มีการพัฒนารูปแบบจากการประกอบอาชญากรรมโดยปัจเจกบุคคลมาเป็นการประกอบอาชญากรรมแบบองค์กรข้ามชาติหรือที่เรียกว่า องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Organized Crime)¹

องค์กรเหล่านี้จะมีการดำเนินการภายใต้ระบบการปกปิด การรักษาความลับในองค์กร มีโครงการบริหารงาน มีขั้นตอนในการควบคุมดูแลและมีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำความผิด จนทำให้มีลักษณะคล้ายกับองค์กรทางธุรกิจที่มีจุดประสงค์ในการแสวงหากำไร โดยมีการดำเนินการในลักษณะเป็นขบวนการที่มีเครือข่ายโยงใยครอบคลุมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ การประกอบอาชญากรรมในลักษณะขององค์กรแบบนี้ มีข้อได้เปรียบกว่าการประกอบอาชญากรรมแบบลำพัง² คือ

ประการแรก การรวมกันของอาชญากรในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม ทำให้อาชญากรสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ง่ายและมักจะมีลักษณะตัวตายตัวแทนเกิดขึ้นเสมอ นอกจากนี้การจัดรูปแบบขององค์กรเป็นหน่วยย่อยในการดำเนินการ จะทำให้เกิดความคล่องตัวและสามารถติดต่อกันได้โดยตรง

ประการที่สอง ทำให้เกิดความสะดวกในการควบคุมและจัดการรายได้ ตลอดจนการระดมทุนเพื่อหาผลประโยชน์จากรายได้ ซึ่งได้มาจากการประกอบอาชญากรรมของบรรดาสมาชิกในองค์กร

¹ คมกริช ดุลยพิทักษ์, “ปัญหาการดำเนินคดีองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย,” รัฐสภาสาร, ปีที่ 25, น.135, (กุมภาพันธ์ 2547).

² วีระพงศ์ บุญญานุสาสน์, รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่อง การกำหนดความผิดฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและมาตรการ รวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการยึด อาศัยและริบทรัพย์สิน , (กรุงเทพมหานคร: สถาบันกฎหมายอาญาสำนักงานอัยการสูงสุด, 2548), น. 1-2.

ประการที่สาม การจัดระบบองค์กรและการควบคุมลำดับชั้น ย่อมทำให้การประกอบอาชญากรรมมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และสามารถนำเอาผลประโยชน์ซึ่งมีการนำไปแปรสภาพจากเงินได้ซึ่งมีที่มาอันไม่ชอบด้วยกฎหมายมาใช้ในการขยายองค์กร เพื่อแพร่ขยายอิทธิพลขององค์กร โดยการใช้วิธีการต่างๆ

ลักษณะการกระทำความผิดของกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการประกอบธุรกิจที่ถูกกฎหมาย กล่าวคือ กลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ได้พัฒนาระบบการทำงานให้มีความยืดหยุ่นโดยใช้วิธีการกระจายอำนาจการทำงานต่างๆ มิได้รวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางอีกต่อไป ภายในองค์กรจะมีทั้งหัวหน้าองค์กร และพนักงานในตำแหน่งต่างๆ ซึ่งจะคำนึงถึงเรื่องผลประโยชน์ตอบแทนต่างๆ ที่จะได้รับจากการกระทำความผิดของตนเสมอ ซึ่งลักษณะเช่นนี้เห็นได้จากคำกล่าวของนักสังเกตการณ์ท่านหนึ่ง ซึ่งกล่าวว่า “กลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรนิยมมีส่วนร่วมในการกระทำที่ผิดกฎหมายเสมอๆ ในกรณีที่มีการกระทำนั้นสามารถให้ผลประโยชน์ตอบแทนได้อย่างสูงสุดและเป็นการกระทำที่มีโอกาสอย่างต่ำที่สุดที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกระทำความผิดที่เรียกว่า “อาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย” เช่น การค้ายาเสพติด การค้าประเวณี การลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น การพนันที่ผิดกฎหมาย และการค้าอาวุธสงคราม เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า ความผิดเหล่านี้เป็นเป้าหมายอันสูงสุดของกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรเลยทีเดียว³

โดยประเทศทั่วโลกต่างประสบปัญหาอาชญากรรมจากองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ทั้งปัญหายาเสพติด การค้าหญิงและเด็ก การลักลอบนำคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้าอาวุธ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และการฟอกเงิน ซึ่งองค์การสหประชาชาติ ได้ศึกษาแลประมาณรายได้ขององค์กรดังกล่าวในแต่ละปีว่ามากถึง 3-5 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ประชาชาติทั่วโลก⁴

อาชญากรรมเป็นปัญหาของสังคมและมวลมนุษยชาติ สร้างผลกระทบทั้งโดยตรง และโดยอ้อมต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ ตลอดจนทำลายชีวิต

³ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่อง การข่มขู่ชิงทรัพย์ปล้นและมาตรการในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, 2548), น.1-2.

⁴ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, “ประเทศไทยกับอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ,” มติชนรายวัน, ปีที่ 25, น. 11, (19 กรกฎาคม 2545).

ร่างกายและทรัพย์สินของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ทั้งยังทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมส่วนรวมและเป็นบ่อเกิดแห่งปัญหาสังคมอย่างอื่นอีกนานับประการ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังเผชิญกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งได้เข้ามาปฏิบัติการในประเทศไทยในรูปแบบการประกอบธุรกิจนอกกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติด การค้าผู้หญิงและเด็ก การลักลอบขนแรงงานเถื่อนเข้า-ออกประเทศ การพนัน การซื้อโกงประชาชน และการฟอกเงิน

โดยปัญหาในเรื่องการลักลอบเข้าเมืองซึ่งถือเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของประเทศ ในปัญหาดังกล่าวนี้นี้ประเทศไทย สามารถแบ่งบุคคลผู้ทำการลักลอบเข้าเมืองออกได้เป็น 3 กลุ่มประกอบด้วย

1 กลุ่มคนต่างด้าวทั่วไป ประกอบด้วย ชาวเกาหลีเหนือ จีน ใช้เส้นทางการนั่งเรือจากจีนและล่องมาตามแม่น้ำโขง มาที่จังหวัดเชียงราย

2 กลุ่มที่รัฐดูแลเป็นการเฉพาะ เช่น ผู้ลี้ภัยจากการสู้รบ

3 แรงงานต่างด้าว มีพวกวม่า ลาว เขมร และกัมพูชา

ซึ่งบุคคลเหล่านี้ย่อมสร้างปัญหาและเป็นภาระให้แก่ประเทศชาติในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอาชญากรรมและการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด⁵

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น การบังคับใช้กฎหมายของไทยในเรื่องดังกล่าวนี้ ได้ตร้าขึ้นเพื่อบังคับแก่การประกอบอาชญากรรมของปัจเจกบุคคลหรือกรณีการสมคบกันในลักษณะธรรมดาทั่วไป แต่ไม่ใช่การประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เมื่อนำกฎหมายที่มีอยู่มาปรับใช้แก่การดำเนินคดีขององค์การอาชญากรรมข้ามชาติแล้วจึงไม่ค่อยสัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

ปัญหาอาชญากรรมในยุคโลกาภิวัตน์จึงมิใช่ปัญหาอาชญากรรมในประเทศหนึ่งประเทศใดเท่านั้น แต่เป็นปัญหาร่วมกันระหว่างประเทศต่างๆ ในสังคมโลก กล่าวคือ เดิมนั้นเป็นปัญหาอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีการกระทำผิดโดยคนๆ เดียว หรือกลุ่มบุคคลเพียงไม่กี่คน อันเป็นการกระทำความผิดที่ไม่สลับซับซ้อน ผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้ลงมือกระทำความผิดเองภายในประเทศและหลบหนีอยู่ภายในประเทศเท่านั้น แต่ปัจจุบันได้พัฒนามาเป็นการประกอบอาชญากรรมที่มีหัวหน้าเป็นผู้บังคับบัญชาโดยอยู่เบื้องหลังการประกอบอาชญากรรม การปฏิบัติการจะสลับซับซ้อนขึ้น มีการแทรกแซงและครอบงำเศรษฐกิจและการเมืองด้วยวิธีการหลากหลาย รวมถึงก่อตั้งเป็นองค์การอาชญากรรม ผู้กระทำความผิดสามารถหลบหนีและนำ

⁵ สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2551, จาก <http://www.tobethai.org/>

ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้จากการกระทำความผิดออกนอกประเทศ โดยอาศัยเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็วมาใช้ประโยชน์

นานาประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการก่ออาชญากรรมได้มีการปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษโดยอาจมีการกำหนดรูปแบบของการทำสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างกัน การตรากฎหมายภายในแต่ละประเทศเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษอย่างรวดเร็ว แต่เนื่องจากทุกประเทศมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย (Jurisdiction to enforce) ในแต่ละประเทศ ซึ่งตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศโดยทั่วไป รัฐมีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายภายในอาณาเขตของรัฐตนเท่านั้น (Territorial Jurisdiction) หลักกฎหมายดังกล่าวนี้ทำให้ผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรรมอาศัยช่องว่างของกฎหมายหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจรัฐเป็นช่องทางในการหลบหนีและประกอบอาชญากรรมระหว่างประเทศในการร่วมกันกระทำความผิดระหว่างบุคคลต่างสัญชาติกัน หรือไปกระทำความผิดในประเทศหนึ่งและหลบหนีการจับกุมไปอีกประเทศหนึ่งหรือนำทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดไปไว้ที่อีกประเทศหนึ่ง หรือความผิดส่วนหนึ่งได้กระทำในรัฐหนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งกระทำในอีกรัฐหนึ่ง ทำให้พยานหลักฐาน วัตถุของกลาง รวมทั้งพยานต่างๆ เป็นปัญหาอุปสรรคในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตั้งแต่ขั้นสอบสวนจนกระทั่งถึงการดำเนินคดีในศาลที่ใช้เวลานานพอสมควร บางครั้งทำให้พยานหลักฐานที่อยู่ในอีกประเทศหนึ่งอาจมีการเคลื่อนย้ายไปยังอีกประเทศหนึ่ง เช่น พยานบุคคลซึ่งได้เดินทางไปยังอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งตามปกติแล้วประเทศที่ดำเนินการสอบสวนและพิจารณาคดีย่อมไม่สามารถนำพยานบุคคลหรือพยานวัตถุจากต่างประเทศมาสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาคดีโดยปราศจากความยินยอมของบุคคลหรือผู้ที่ครอบครองวัตถุพยาน รวมทั้งรัฐที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ในกรณีที่พยานเอกสารหรือพยานวัตถุ ทั้งนี้ เนื่องจากพยานดังกล่าวอยู่นอกเขตอำนาจของรัฐนั้น หรือเขตอำนาจปกครองของประเทศตน เป็นเหตุให้การสอบสวน การพิจารณาคดีเกิดปัญหาอุปสรรค เป็นผลเสียต่อการดำเนินคดี ทำให้ยากต่อการป้องกันและปราบปราม อันส่งผลกระทบถึงความสงบสุขของมวลมนุษยชาติ จึงทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบทวิภาคี (Bilateral) ซึ่งมีทั้งที่ได้ทำสนธิสัญญาต่อกันและไม่ได้ทำสนธิสัญญาต่อกัน และมีการพัฒนาความร่วมมือกันนี้จากเดิมระหว่าง 2 ประเทศ เป็นระดับภูมิภาคหรือระดับโลก ที่เรียกว่า พหุภาคี (Multilateral) ขึ้น อันเป็น

สากลจนเกิดความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไม่ให้ลุกลามหรือขยายออกไป และผู้กระทำความผิดไม่สามารถหลบหนีรอดหรือหลุดพ้นจากเงื้อมมือของกฎหมายได้⁶

องค์การสหประชาชาติได้นำปัญหาอาชญากรรมระหว่างประเทศมาปรึกษาเพื่อหาแนวทางต่างๆ เพื่อให้ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้ร่วมมือกันอย่างจริงจังในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศไม่ให้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว โดยสหประชาชาติได้จัดทำแบบสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญาเพื่อให้นานาประเทศให้ความร่วมมือในรูปแบบพหุภาคี (Multilateral Treaty) ขึ้นมา ซึ่งนับว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะสามารถหยุดยั้งการขยายตัวของอาชญากรรมได้

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาองค์การอาชญากรรมข้ามชาติและหามาตรการในการแก้ไขปัญหานี้ จึงพัฒนามาเป็นหัวข้อการหารือของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ต่อมาเป็นระเบียบวาระการประชุมของคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแห่งสหประชาชาติ หลังจากนั้นมีการประชุมระดับรัฐมนตรีว่าด้วยองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ จนในที่สุดสมัชชาสหประชาชาติได้ลงมติ จัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจระหว่างรัฐบาลให้ยกร่างอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งขึ้นในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (The United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) (ซึ่งต่อไปในรายงานฉบับนี้จะใช้คำว่า อนุสัญญาฯ หรือ UNTOC) และพิธีสารที่เกี่ยวข้องอีก 3 ฉบับ ได้แก่

1. พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons especially Women and Children : TIP Protocol)
2. พิธีสารเพื่อต่อต้านการผลิตและลักลอบค้าอาวุธ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ และเครื่องกระสุนโดยผิดกฎหมาย (Protocol against the illicit manufacturing and trafficking in firearms, their parts and component and ammunition)

⁶ Heinnch Grutzner “International Assistance and Cooperation in Criminal Matters” in Bassiouni,M. Chief and V.P. Nanda, eds. A Treaties on International Criminal Law Volume II., (ILLinois:Springfiesl,1973), pp.189-190.

3. พิธีสารต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทางบก ทางทะเล และทางอากาศ (Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air) (ซึ่งต่อไปในรายงานฉบับนี้จะใช้คำว่า พิธีสารฯ หรือ MPS)

การยกร่างอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ดังกล่าวสำเร็จลงในปี ค.ศ. 2000 และเปิดให้ประเทศสมาชิกลงนามระหว่างวันที่ 12-15 ธันวาคม 2000 ซึ่งเกิดปรากฏการณ์ครั้งแรกในประวัติศาสตร์การลงนามอนุสัญญาที่ประเทศต่างๆ ถึง 124 ประเทศลงนามในช่วงระยะเวลาเพียง 4 วัน แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยการสร้างเอกภาพในระบบกฎหมายและความร่วมมือระหว่างประเทศโดยผ่าน อนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาฯ และอาจให้สัตยาบันแก่พิธีสารฯ จึงเป็นผลให้ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีตามพิธีสารฯ และจะเป็นต้องมีการออกกฎหมาย อนุวัติการเพื่อให้การบังคับใช้พิธีสารฯ มีผลตามกฎหมายภายใน

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

เพื่อศึกษาเจตนารมณ์และข้อกำหนด เพื่อให้เข้าใจถึงพันธกรณีที่รัฐภาคีต้องดำเนินการตามพิธีสารเพื่อการต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ค.ศ. 2000 เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งขึ้นในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับสภาพปัญหาของประเทศไทยและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน เพื่อที่จะประมวลเป็นข้อสรุปซึ่งอาจนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อการเข้าเป็นภาคีในพิธีสารฯ ฉบับดังกล่าวในอนาคต

วิธีการศึกษาและขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร โดยอาศัย พิธีสารเพื่อการต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ค.ศ. 2000 เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งขึ้นในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 เป็นกรอบความคิดและแนวทางในการศึกษา โดยการศึกษาข้อมูลจากหนังสือและบทความทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ศึกษาในประเด็นการ
เข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ ของประเทศไทย โดยพิจารณาจากพิธีสารฯ แล้วจึงพิจารณากฎหมายของ
ประเทศไทยที่ใช้บังคับในเรื่องที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ว่ามีความเพียงพอที่จะป้องกันและต่อต้านการ
ลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ตามพิธีสาร หรือไม่ เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการแก้ไข ปรับปรุง
กฎหมายของไทยในอนาคต

สมมติฐานของการศึกษา

หากประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีของพิธีสารฯ นี้จะต้องปรับปรุงกฎหมายภายในของ
ไทยให้ครอบคลุมถึงความผิดที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานของ
ประเทศไทยและความผิดฐานอื่นๆ ดังที่กำหนดไว้ในพิธีสารฯ อย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และแนวความคิดพื้นฐานของพิธีสารฯ และเพื่อศึกษา
เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานของประเทศไทย ในการที่จะ
เข้าเป็นภาคีในพิธีสารฯ ดังกล่าว ว่ามาตรการ ข้อกำหนดตามกฎหมายของประเทศไทยในเรื่อง
ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับพิธีสารหรือไม่ จะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงในส่วนใดบ้างเพื่อให้
สอดคล้องกับพิธีสารดังกล่าว